

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การวิจัยนี้ต้องการที่จะแสดงผลกระทบด้านต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดกับปะการัง เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาจัดการธุรกิจท่องเที่ยวทางทะเลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แม้ข้อมูลบางอย่างจะมีการอ้างอิงกันอยู่บ่อยๆ แต่ก็มักเป็นการอ้างอิงโดยปราศจากข้อมูลจริงๆ เป็นเครื่องประกอบ จากการศึกษาสามารถสรุปผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวทางทะเล ได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 นักดำน้ำแบบ snorkelling แบบ SCUBA diving และ sea walking มีพฤติกรรมการสัมผัสปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่แตกต่างกัน นักดำน้ำแบบ snorkelling ทำให้ปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลเกิดการแตกหักมากที่สุด เพราะพฤติกรรมของนักดำน้ำประเภทนี้ จะมีการเหยียบ หรือจับปะการังและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ได้บ่อยครั้ง นักดำน้ำแบบ sea walking ทำให้เกิดการแตกหักโดยการสัมผัสเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนนักดำน้ำแบบ SCUBA แทบจะไม่ทำให้เกิดการแตกหักของปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลเลย

5.1.2 การสัมผัสปะการังหรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลของนักดำน้ำแบบ SCUBA เกิดจากการใช้ส่วนเท้าและตีนกบ มากกว่าใช้มือ อุปกรณ์ดำน้ำ และตัว การสัมผัสจะเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น สถานที่ดำน้ำ ความระมัดระวังและมีจิตสำนึกที่ดีของนักดำน้ำ รวมถึงประสบการณ์และทักษะความชำนาญของนักดำน้ำแต่ละคนด้วย

5.1.3 นักดำน้ำแบบ snorkelling สัมผัสและทำให้ปะการังแตกหักโดยเท้ามากกว่าโดยมือ และนักดำน้ำที่สวมตีนกบจะสัมผัสและทำให้ปะการังแตกหักมากกว่าผู้ที่ไม่สวมตีนกบ นอกจากนี้ยังพบว่านักดำน้ำชาวเอเชียซึ่งส่วนมากมีทักษะการดำน้ำที่ไม่ดี สัมผัสปะการังและทำให้เกิดการแตกหักมากกว่านักดำน้ำฝรั่ง ที่สำคัญคือ การดำน้ำแบบ snorkelling ที่เดินลงไปจากชายหาด ในขณะที่อยู่ในบริเวณน้ำตื้น หรือ reef flat จะทำให้เกิดการเสียหายกับปะการังมาก ทั้งโดยการเดินเหยียบไปบนปะการัง หรือการว่ายน้ำออกไป

ตั้งแต่ในบริเวณต้นๆ จึงทำให้นักดำน้ำประเภทนี้ชอบยื่นขึ้นบ่อยๆ เป็นสาเหตุให้เหยียบปะการังหักเสียหายได้มาก

5.1.4 นักท่องเที่ยวแบบเดินได้ทะเล สัมผัสปะการังและสิ่งมีชีวิตได้ทะเลโดยมือนอกเหนือจากการใช้เท้า การสัมผัสของนักท่องเที่ยวแบบเดินได้ทะเล จะเกิดเพราะการขึ้นน้ำของผู้ดูแลได้น้ำแต่ละบริษัท รวมทั้งความเหมาะสมของพื้นที่ที่ทำทางเดินได้น้ำ ถ้าบริษัททำทางเดินใกล้ปะการัง นักท่องเที่ยวก็จะมีโอกาสสัมผัสปะการังมากตามไปด้วย แต่มีหลายบริษัทที่สนใจให้ลูกค้าเพลิดเพลินกับการให้อาหารปลามากกว่าการเดินดูปะการัง จึงทำให้ไม่เกิดความเสียหายกับปะการัง

5.1.5 เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 5 ปี ที่อ่าวโกลกบ้านเก่า ซึ่งนักท่องเที่ยวไม่นิยมไปเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับเกาะนางยวนและอ่าวแห่งอื่นบนเกาะเต่า มีปริมาณปะการังมีชีวิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต ในขณะที่เกาะนางยวนซึ่งในแต่ละวันจะมีเรือและนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวที่นี่ พบว่าปริมาณปะการังมีชีวิตลดลงจากเดิมประมาณ 17 เปอร์เซ็นต์

5.1.6 ร่องรอยการแตกหักของปะการังที่พบใน 4 พื้นที่ คือ หาดทองกลาง หาดสังวาลย์ (เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี) อ่าวโกลกบ้านเก่า และเกาะนางยวน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่ที่เกาะนางยวน ในบริเวณที่มีระดับน้ำตื้นจะพบร่องรอยการแตกหักมากกว่าในบริเวณที่มีระดับน้ำลึก

5.1.7 ขยะที่รวบรวมจากหาดทองกลาง และหาดสังวาลย์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างหนาแน่นมาเป็นเวลานาน มีปริมาณมากกว่าขยะที่รวบรวมได้จากอ่าวโกลกบ้านเก่า และเกาะนางยวน และจากการแยกประเภทขยะที่รวบรวมได้จากพัทยา พบว่าขยะที่รวบรวมได้ในปริมาณที่มากที่สุด คือขยะประเภทขวดแก้ว รองลงมาได้แก่ขยะประเภทอื่นๆ ขยะประเภทกระป๋องเครื่องดื่ม และขยะประเภทขวดพลาสติกตามลำดับ

ขณะเดียวกันที่เกาะนางยวน ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากกว่าอ่าวโฉลก บ้านเก่ากลับรวบรวมขยะได้ในปริมาณที่น้อยกว่า เพราะเจ้าของรีสอร์ทที่เกาะนางยวน พยายามห้ามมิให้นักท่องเที่ยวนำขวดพลาสติก หรือกล่องโฟมมาใช้บนเกาะ และยังคงคอยดูแลเก็บขยะที่พบบนชายหาดทุกวันด้วย

5.18 จากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ พบว่าที่หาดทองหลางและหาดสังวาลย์ มีค่าเฉลี่ยตะกอนแขวนลอย ไนเตรทและฟอสเฟตมากกว่าที่อ่าวโฉลกบ้านเก่าและเกาะนางยวน เล็กน้อย

5.19 ปริมาณก้อนน้ำมันดินที่รวบรวมได้จากพื้นที่ศึกษา 4 แห่ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เพราะพบก้อนน้ำมันดินเพียงเล็กน้อยที่หาดทองหลางและหาดสังวาลย์ ส่วนที่อ่าวโฉลกบ้านเก่าและเกาะนางยวนไม่พบก้อนน้ำมันดินเลย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การดำน้ำแบบ SCUBA

- ในปัจจุบันนักดำน้ำแบบ SCUBA ส่วนมาก มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ยังไม่สามารถควบคุมการทิ้งตัวได้ดีพอจึงไปกระทบปะการัง หรือขณะที่ดำน้ำจะไปรบกวนสัตว์ทะเลจนทำให้เกิดความเสียหาย ในกรณีนี้ครูสอนดำน้ำควรเน้นสอนการดำน้ำอย่างอนุรักษ์ ไม่ส่งเสริมให้นักดำน้ำไปรบกวนหรือทำลายสิ่งมีชีวิต ได้ทะเล ย้ำให้นักดำน้ำคอยระวังรอบเก็บสายอุปกรณ์ มิให้ไปกระทบปะการังขณะที่ดำน้ำ หรือแนะนำให้นักดำน้ำมือใหม่พยายามฝึกควบคุมการทิ้งตัวให้ดี ถ้าหากยังไม่มีเวลาขานาก็ไม่ควรดำน้ำไปใกล้ปะการังมากนัก

- ร้านดำน้ำบางแห่งไม่เข้มงวดในการตรวจบัตรอนุญาตดำน้ำจากนักท่องเที่ยวที่มาติดต่อขอเช่าอุปกรณ์ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยหรืออาจเกิดอันตรายถึงแก่ชีวิต ถ้าผู้ที่ไม่มียบัตรอนุญาตดำน้ำ หรือผู้ที่ไม่เคยผ่านการเรียนและฝึกฝนวิธีการดำน้ำอย่างถูกต้องและปลอดภัยมาเช่าอุปกรณ์ไปดำน้ำ ต้องมีการสุ่มตรวจและลงโทษร้านดำน้ำที่ไม่ได้มาตรฐานเหล่านี้

- นักดำน้ำบางกลุ่มเช่าอุปกรณ์และออกไปดำน้ำกันเอง อาจเกิดปัญหาด้านความปลอดภัย เนื่องจากขาดประสบการณ์ ไม่ชำนาญพื้นที่และไม่รู้จักกระแสน้ำในบริเวณนั้น รวมถึงอาจทำกิจกรรมที่รบกวน หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อสัตว์ทะเลและปะการัง ในกรณีนี้นักดำน้ำท้องถิ่นที่ดำน้ำบริเวณนั้นเป็นประจำควรช่วยสอดส่องดูแล หากพบเห็นต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาตรวจตราหรือจับกุม

- การสอนดำน้ำแบบ SCUBA ตลอดจนการประกอบธุรกิจต่อเนื่องในการนำนักท่องเที่ยวออกไปในพื้นที่ ส่วนมากยังอยู่ในการดำเนินการของชาวต่างชาติที่เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว เมื่อเห็นเป็นโอกาสในการหารายได้จึงลักลอบทำธุรกิจนี้ ทำให้รายได้ที่ควรเข้าสู่ประเทศในบางครั้งกลับมิได้มีรายได้เข้ามา เพราะมีการจ่ายและเก็บไว้ที่ต่างประเทศเลย

ผู้ประกอบการชาวต่างชาติส่วนมากจะเช่ากิจการร้านดำน้ำจากชาวไทย หรือหากคนไทยแสดงความเป็นเจ้าของธุรกิจบ้างหน้า ควรมีการสุ่มตรวจตรา และลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำการในลักษณะดังกล่าว

- ขณะนี้กำลังมีการจัดทำร่าง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยจะยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ซึ่งห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจบางประเภทในประเทศไทย เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ชาวต่างชาติจะสามารถขออนุญาตประกอบอาชีพนำเที่ยวในประเทศไทยได้ รวมทั้งการเปิดกิจการร้านดำน้ำและธุรกิจนำเที่ยวทางทะเลอื่นๆ

เพื่อให้คนไทยซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้มีโอกาสในการประกอบธุรกิจนี้อย่างเต็มที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรหามาตรการมาสนับสนุนคนไทย เช่น เปิดการสอนดำน้ำโดยหน่วยงานของไทย อาทิ กองทัพเรือ หรือสมาคมดำน้ำของประเทศไทย โดยมีการสร้างมาตรฐานการสอนดำน้ำของไทยเองให้เทียบเท่าระดับสากล เช่น PADI หรือ NAUI ได้ และให้หน่วยงานของรัฐหรือสมาคมดำน้ำของประเทศไทยเป็นผู้รับรองมาตรฐาน รวมถึงส่งเสริมอาชีพการสอนดำน้ำโดยครูคนไทยที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ซึ่งปัจจุบันมีการเปิดสอนหลักสูตรครูสอนดำน้ำ (dive instructor) ในรูปธุรกิจอยู่บ้างแล้ว แต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอและต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

พร้อมกันนี้ควรพิจารณาให้ธุรกิจการท่องเที่ยวดำน้ำ อยู่ในความดูแลของคนไทยให้มากขึ้น หาวิธีการให้อยู่ในรูปแบบที่คนไทยจะดำเนินการได้ หรือมีส่วนในการควบคุมดูแลได้ดีขึ้น เช่น อาจออกกฎระเบียบโดยอาศัยอำนาจใน พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 ให้ผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ประกอบการด้านนี้ ถือว่าเป็นมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยวได้น้ำ ต้องสอบผ่านหลักสูตรมัคคุเทศก์ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเทศไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของท้องทะเล สภาพของแนวปะการัง หรือแหล่งดำน้ำของไทย รวมทั้งอาจกำหนดให้มัคคุเทศก์ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาท้องถิ่น หรือใช้ควบคู่กับภาษาที่ 2 เพื่ออธิบายนักท่องเที่ยว

กลไกต่างๆ ที่กล่าวมานี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวไทยได้เข้ามาประกอบธุรกิจนี้ ซึ่งกำลังขยายตัวอย่างมาก ช่วยป้องกันมิให้ชาวต่างชาติเข้ามาแย่งอาชีพการสอนและก็นำเที่ยวดำน้ำแบบ SCUBA จากชาวไทย ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

- ราคาอุปกรณ์ดำน้ำในประเทศไทยยังแพงมาก ทั้งนี้เนื่องจากอุปกรณ์ดำน้ำถูกตั้งไว้ว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจึงจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูง เป็นเหตุให้มีการลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศโดยหลีกเลี่ยงภาษีอยู่เนืองๆ รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก เมื่ออุปกรณ์ดังกล่าวถือเป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการต้องใช้ในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวดำน้ำ ซึ่งกำลังนำเงินจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าประเทศได้มากขึ้นอย่างน่าสนใจ รัฐบาลควรลดภาษีอุปกรณ์ดำน้ำลง เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและลดปัญหาการหลบเลี่ยงภาษีอีกด้วย

5.2.2 การดำน้ำแบบ snorkelling

- จากการศึกษาพบว่า นักดำน้ำแบบ snorkelling ก่อให้เกิดการทำลายปะการังมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับนักดำน้ำแบบ SCUBA และนักดำน้ำแบบเดินใต้ทะเล ถึงแม้จะไม่สามารถบังคับให้นักท่องเที่ยวไปเฉพาะแหล่งที่กำหนดได้ แต่ก็ควรจะมีการกำหนดพื้นที่สำหรับใช้เพื่อการดำน้ำแบบ snorkelling อย่างหนาแน่น (mass tourism) และผลักดันให้ผู้ประกอบการพานักท่องเที่ยวไปดำน้ำในบริเวณนั้นๆ โดยมีการวางแผนการจัดการการดำน้ำในพื้นที่ดังกล่าว เช่น มีการติดตั้งทุ่นผูกเรืออย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดต่อปะการังและติดตั้งให้มีจำนวนเพียงพอกับเรือจำนวนมากที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ ขณะเดียวกันก็ควรมีทุ่นบอกแนวเขต ห้ามมิให้เรือเข้าไปในบริเวณปะการังที่เมื่อน้ำลงต่ำ

อาจทำให้เกิดปัญหาการครูดของท้องเรือ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากท่อนในบริเวณดังกล่าว

- ควรออกหลักเกณฑ์สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตดำเนินธุรกิจนำเที่ยวดำน้ำแบบ snorkelling เพื่อใช้ควบคุมและลดผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมดำน้ำประเภทนี้ โดยให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการออกหลักเกณฑ์ พร้อมทั้งต้องมีการสุ่มตรวจสอบ และลงโทษผู้ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ดังกล่าวอย่างจริงจัง

- จัดทำโครงการสื่อความหมายทางธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวที่จะไปดำน้ำได้ดูก่อนไปถึงจุดหมาย เช่น ดูในเรือระหว่างเดินทางไป หรือผู้จัดรายการจัดฉายให้ดูก่อนออกทะเล เน้นให้เห็นว่าตัวนักท่องเที่ยวมีบทบาทในการเพิ่มหรือลดผลกระทบที่จะเกิดต่อปะการัง โดยจัดในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและน่าติดตาม ดังเช่น ที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา มีการจัดฉายวิดีโอ และสไลด์ภาพสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่สวยงาม สดุด และง่ายแก่การเข้าใจ นักท่องเที่ยวที่ไปก็จะมีรู้สึกเพลิดเพลิน ขณะเดียวกันจะรู้คุณค่าของการอนุรักษ์แนวปะการังไปพร้อมๆกัน

- มัคคุเทศก์ หรือคนขับเรือควรอธิบายวิธีใช้อุปกรณ์ ก่อนที่นักท่องเที่ยวจะลงดำน้ำ และแนะนำนักท่องเที่ยวว่าไม่ควรเข้าไปดำน้ำในที่ตื้น เนื่องจากอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อปะการัง และยังคงเกิดอันตรายได้รับบาดเจ็บได้ด้วย

- เพื่อเป็นการลดความเสียหายจากการเหยียบย่ำปะการังของนักท่องเที่ยว ควรจัดสร้างโป๊ะให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปพักเหนื่อย หรือสร้างแท่นปูนสำหรับให้นักท่องเที่ยวเหยียบหรือยืนพักตัวขณะที่ดำน้ำ โดยต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่ เมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลงอุปกรณ์ที่สร้างไว้ต้องไม่สร้างความน่าเกลียด หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อปะการัง

- หากพื้นที่ใดเป็นการดำน้ำโดยต้องเดินหรือว่ายน้ำออกจากชายหาด (shore diving) ควรจำกัดความเสียหายของปะการังโดยกำหนดทางเข้าออกของนักดำน้ำ เลือกบริเวณที่ปะการังจะได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ทำท่อนเป็นแนวเพื่อบอกทางให้นักท่องเที่ยวว่ายน้ำเกาะท่อนออกมาจากชายหาด จนถึงจุดที่มีน้ำลึกซึ่งยื่นไม่ถึงปะการังจึงเริ่มให้มีการดำน้ำ

หรือมีโป๊ะให้พักหรือเกาะ และควรมีป้ายประชาสัมพันธ์บอกถึงการใช้ประโยชน์จากท่อนในพื้นที่ดังกล่าว อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการควรแนะนำให้นักท่องเที่ยวไปดำน้ำโดยทางเรือมากกว่าดำน้ำออกจากฝั่ง เพื่อช่วยลดความเสียหายที่จะเกิดต่อปะการัง

5.2.3 การดำน้ำแบบเดินใต้ทะเล เป็นที่น่าสังเกตว่าการนำนักท่องเที่ยวลงเดินใต้ทะเลนี้ จะอยู่ในอาณาบริเวณจำกัดและควบคุมดูแลได้ง่าย ดังนั้นหากมีแนวทางการจัดการที่เหมาะสม ก็สามารถลดผลกระทบที่เกิดจากการดำน้ำแบบเดินใต้ทะเลได้ โดยต้องมีการสำรวจหาพื้นที่ที่ทำทางเดินใต้น้ำให้อยู่ห่างจากแนวปะการังพอสมควร และทางเดินต้องเป็นพื้นทรายจริงๆ ไม่ใช่ไปทำลายปะการังเพื่อปรับพื้นที่ให้เหมาะสม รวมทั้ง

- ต้องมีการควบคุมมาตรฐานของอุปกรณ์ เช่น สายยาง ที่ครอบหัว เครื่องจ่ายอากาศหลัก และเครื่องจ่ายอากาศสำรอง ของทุกบริษัทให้มีมาตรฐาน และสามารถมั่นใจในความปลอดภัยได้

- ควรอบรมความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยาทางทะเลเบื้องต้น และหลักการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่ผู้ดูแลใต้น้ำและผู้ประกอบการ พร้อมทั้งต้องมีการสุ่มตรวจสอบและลงโทษผู้ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจนำเที่ยวแบบเดินใต้ทะเลอย่างจริงจัง

- ปลาในพื้นที่ที่มีกิจกรรมการให้อาหารปลานั้น จะมีพฤติกรรมที่เคยชินกับมนุษย์ มักจะตอดนักท่องเที่ยวที่ว่ายน้ำผ่านเข้ามา ดังนั้นในพื้นที่ที่มีกิจกรรมนี้ ควรมีการตรวจสอบชนิดของปลาเป็นระยะๆ เพื่อระวังมิให้ปลาที่อาจทำอันตรายกับนักดำน้ำเข้ามาปะปนสร้างปัญหา

5.2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการดูแลและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งตามกฎหมายได้เปิดช่องให้องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 67 (7) ออกตามความในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537) รวมถึงสามารถออกข้อบังคับตำบล เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบังคับตำบล (มาตรา 71)

อบต. จึงอาจจัดให้มีระเบียบการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของผู้ประกอบการ โดยให้ผู้ประกอบการต้องแจ้งหรือขออนุญาตก่อนเข้าไปใช้พื้นที่ หรือกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องมีการทำแผนปฏิบัติการในการนำนักท่องเที่ยวเข้าไปในบริเวณปะการัง ซึ่งควรมีการศึกษาผลกระทบต่อปะการัง และเสนอวิธีลดผลกระทบนั้นๆโดยนักวิชาการผู้มีความรู้ในด้านนี้อย่างแท้จริง จะต้องรวบรวมคนทุกกลุ่มตั้งแต่ชาวบ้านไปจนถึงนักลงทุน อาจมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าใช้พื้นที่ให้แก่ อบต. หรือผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อจะได้นำรายได้นี้ไปใช้ในการฟื้นฟู ควบคุม และดูแลพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อมีระบบที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) มาเกี่ยวข้อง จะทำให้เกิดกลไกการตรวจสอบ (check balance) ขึ้นมาเองโดยอัตโนมัติ เจ้าหน้าที่ของ อบต. จะใส่ใจในการดูแลรักษาทรัพยากรในพื้นที่ของตนเองมากขึ้นเนื่องจากมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ ผู้ประกอบการเข้ามาใช้พื้นที่ก็ต้องระวังไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของตำบล เนื่องจากอาจถูกสั่งปรับหรือถูกยึดใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ

ในขณะเดียวกัน หากคนในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์ระบบนิเวศแนวปะการังให้มีความอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านจะมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งจากการทำการประมงในแนวปะการังโดยหาสัตว์น้ำมาขาย หรือจากการท่องเที่ยวโดยรับจ้างขับเรือหางยาวพานักท่องเที่ยวไปดำน้ำดูปะการัง ฯลฯ เมื่อชาวบ้านเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับก็จะใส่ใจที่จะดูแลรักษาทรัพยากรมากขึ้น เป็นแนวทางการจัดการทรัพยากรโดยคนในท้องถิ่นซึ่งจะช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวได้

5.2.5 ขยะ บริษัทผู้ผลิตเบียร์ ควรได้จัดให้มีการซื้อคืนหรือรับแลกคืนขวดเปล่าที่ใช้แล้ว เพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณขยะที่ถูกทิ้งลงในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้จากการเก็บรวบรวมขยะ พบว่าขยะที่เก็บได้ส่วนใหญ่เป็นขวดแก้ว สำหรับใช้บรรจุเบียร์

นอกจากนี้ควรมีการรณรงค์ และควบคุมมิให้ผู้ประกอบการ หรือนักท่องเที่ยวทิ้งขยะลงในทะเล หรือแนวปะการัง รวมถึงสุ่มตรวจสอบ และจับกุมผู้ฝ่าฝืนอย่างจริงจังด้วย

5.2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมประมง กรมป่าไม้ ฯลฯ ซึ่งมีอุปกรณ์ วิธีการ และเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับใช้ติดตั้งทุ่นผูกเรือ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่คนท้องถิ่น ทราบถึงวิธีการดูแลรักษา และวิธีการติดตั้งทุ่นผูกเรือที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อปะการัง เช่น ใช้ทุ่นพลาสติกที่มีขนาดเล็ก ช่วยทำให้เชือกด้านล่างตึงขึ้น เพื่อที่จะได้ไม่ไปพันหรือกระทบปะการัง หรือการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการติดตั้งทุ่นผูกเรือ ฯลฯ

5.2.7 การอบรมมัคคุเทศก์ทางทะเล ควรจัดโครงการอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์เฉพาะ (ทางทะเลชายฝั่ง) ให้แก่คนในท้องถิ่น หลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรระยะสั้น ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีคุณสมบัติประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับคนในท้องถิ่น คนขับเรือหางยาวหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพานักท่องเที่ยวไปดำน้ำ โดยจัดโครงการอบรมเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างและกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่คนในท้องถิ่นโดยตรง และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่คนในชุมชนไปพร้อมกัน

5.2.8 การรณรงค์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำ spot โฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ฯลฯ เพื่อชี้ให้เห็นวิธีการดำน้ำที่ถูกวิธี เปลี่ยนค่านิยมที่ผิดๆ สร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ดี โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทุกระดับ ทุกอาชีพ แสดงให้เห็นว่าระบบนิเวศแนวปะการังเมื่อเกิดความเสื่อมโทรมจะฟื้นฟูและปรับปรุงได้ยากกว่าแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนบก ไม่ควรเหยียบย่ำ หักเก็บปะการัง เพราะกว่าที่ปะการังบางชนิดจะเจริญเติบโตเพิ่มขึ้น 2 - 3 เซนติเมตร ต้องใช้เวลาเป็นปี รวมถึงไม่ควรทิ้งขยะลงในแนวปะการัง เพราะขยะใต้ทะเลไม่ได้เก็บกวาดง่ายเหมือนขยะที่ถูกทิ้งลงในแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนบก เป็นต้น

5.2.9 การควบคุม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในแนวปะการังมีอยู่ครอบคลุมแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในแนวปะการัง ควรสุ่มตรวจสอบและลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆอย่างจริงจัง เพื่อลดปัญหาและลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดต่อระบบนิเวศในแนวปะการัง